

LEKCJA 23.

Rodzajnik (Der Artikel) – rodzajnik

Rzeczowniki w języku niemieckim używane są w zdaniu z rodzajnikami. Określają one rodzaj rzeczownika. W języku niemieckim wyróżniamy trzy grupy rodzajników:

- **Rodzajnik nieokreślony** (der unbestimmte Artikel) „ein” dla rodzaju męskiego i nijakiego, „eine” dla rodzaju żeńskiego, w liczbie mnogiej nie ma rodzajnika nieokreślonego,
- **Rodzajnik określony** (der bestimmte Artikel) w liczbie pojedynczej „der” dla rodzaju męskiego, „die” dla rodzaju żeńskiego i „das” dla rodzaju nijakiego oraz „die” dla liczby mnogiej,
- **Rodzajnik zerowy** (der Nullartikel) oznaczający w praktyce brak rodzajnika.

Rodzaje rzeczowników w języku niemieckim nie pokrywają się z ich rodzajami w języku polskim. Dlatego konieczna jest od początku nauka rzeczowników niemieckich wraz z rodzajnikami:

np. w języku niemieckim **die Katze (kot)** – rodzaj żeński, w języku polskim zaś „kot” posiada rodzaj męski.

w języku niemieckim **das Mädchen** (dziewczynka) - rodzaj nijaki, w języku polskim zaś "dziewczynka" posiada rodzaj żeński.

Przykłady użycia rodzajnika:

Rodzajnik nieokreślony (Der unbestimmte Artikel)

Rodzajnika nieokreślonego używamy wtedy, gdy mówimy o nieznanym nam bliżej osobie, rzeczy, przedmiocie etc. oraz gdy mówi się o czymś pierwszy raz.

Rodzajnik określony (Der bestimmte Artikel) używamy wówczas, gdy wspomnieliśmy już o danej rzeczy w poprzednim zdaniu, gdy wiemy już coś konkretnego o danym rzeczowniku. Przykłady:

Sie hat eine Blume. (Ona ma kwiat - bliżej nieokreślony kwiat, nie mamy o nim żadnych konkretnych informacji, mówimy o nim po raz pierwszy)

Die Blume ist rot. (Kwiat jest czerwony - jest podana cecha kwiatu, mówimy o nim po raz kolejny, wiemy o który kwiat chodzi)

Rodzajnika nie używa się:

• przed imionami i nazwiskami:

Thomas hat ein Auto.

Merkel wohnt in Deutschland.

• przed rzeczownikami oznaczającymi narodowość lub zawód:

Gerhard Schröder ist Deutscher.

Mein Vater ist Psychologe.

• przed nazwami własnymi, przed nazwami miast, kontynentów, większością nazw krajów i krain geograficznych:

Berlin liegt an der Spree.

Afrika ist ein Kontinent.

Polen grenzt an Deutschland.

• przy zastosowaniu wyrazów Herr i Frau:

Frau und Herr Müller gehen spazieren.

• po zaimkach dzierżawczych:

Unsere Lehrerin ist nett.

Mein Kind ist brav.

• przed rzeczownikami nazywającymi materiały, bliżej nieokreślonymi:

Stahl ist ein Metal.

Ich mag Wein.

• po liczebnikach głównych oraz wyrazach określających ilość, miarę i wagę:

Ich habe 2 Freundinnen.

Ich kaufe 2 Kilo Äpfel.

• po wyrazach: viel (dużo), wenig (mało), etwas (trochę):

Wir haben wenig Zeit.

• w niektórych przysłowiach lub wyrażeniach:

Eile mit Weile. (Śpiesz się powoli)

Przysłowia:

Not lehrt viel Künste - Potrzeba matką wynalazku.

Heute oben, morgen unten - Raz na wozie, raz pod wozem.